

ANTIBIOTIKOEN ERABILERA ARDURATSUA: NOIZ EZ PRESKRIBATU?

XX. mendearen erdialdean lehenengo antibiotikoa aurkitzeak medikuntza modernoaren norabidea aldatu zuen, bakterio-infekzio gehienak prebenitu eta tratatzeko aukera emanez. Ordutik, medikamentu antimikrobianoei esker, kirurgia, transplanteak, haur goiztiarren arreta edo minbiziaren tratamendua bezalako arloetan ere aurrera egin ahal izan da¹.

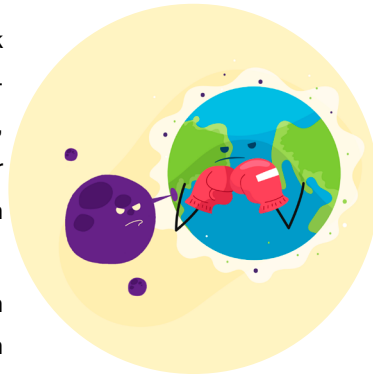
Europako Batzardeak adierazi duenez, gaur egun antimikrobianoekiko erresistentzia da gizateriak osasun publikoan dituen 3 mehatxu nagusietako bat². **Antibiotikoen eragina babesteko, "One Health" (osasun bakarra) ikuspegitik lan egin behar da:** giza osasunean eta eremu zabalagoetan jardun, hala nola animalien- eta ingurumen-osasunean.

Bakterio multierresistenteek 35.000 heriotza eragiten dituzte urtean Europan, eta 1.500 milioi euro inguruko osasun-gastu gehigarria eragiten dute. OMEren kalkuluen arabera, neurriak hartu ezean, 2050erako antimikrobianoekiko erresistenteak diren infekzioak munduko heriotza-kausa nagusia bihur daitezke eta urtean 10 milioi heriotza eragin. Horrek minbiziak edo diabetesak baino hilkortasun handiagoa ekarriko luke¹.

Antibiotikoak gehiegi erabiltzea da antimikrobianoen aurkako erresistentzien arrazoi nagusietako bat, gutxitzea denon erantzukizuna da.

Testuinguru horretan, 2023ko ekainean, EBko Kontseiluak antimikrobianoekiko erresistentziari aurre egiteko ekintzak areagotzea gomendatu du. **Proposatutako neurrien artean dago 2030erako gizakietan antibiotikoen kontsumoa % 20 murriztea, 2019arekin alderatuta (Espainiako Estatuari % 27 murriztea dagokio)**².

Euskadin, 2022an, antibiotikoen kontsumoa komunitate-eremuan 17,60 DHD izan zen (eguneko dosi zehaztuak, 1.000 biztanleko eta eguneko); 2019an baino 2,14 DHD gutxiago³. Esteka hauetan kontsultatu daitezke [autonomia-erkidegoen kontsumoaren arteko alderaketa](#) eta [antimikrobianoen kontsumoa Europako hainbat herrialdetan](#)⁴:

Europako helburuak lortzeko, Antibiotikoekiko Erresistentzien Plan Nazionalak ([PRAN](#)), oro har, honakoa gomendatzen du:

Antibiotikorik EZ preskribatu⁵:

- **Bakterianoa ez den infekzioa** dagoela uste bada.
- **Faringoamigdalitis kasuetan**, salbu eta etiologia estreptokozikoaren susmo handia badago eta/edo *S. pyogenes*-en antigenoa detektatzeko proba azkarraren emaitza positiboa bada.
- **Sinusitis akutuan**, salbu eta zorne-jarioa zein aurpegi-masailtako edo hortzetako mina 7 egunez baino gehiagoz irauten badu, edo hasierako hobekuntza klinikoaren ondoren sintomek okerrera egin badute.
- **Konplikatu ez den kanpoko otitis akutuan** ez agindu ahoko antibiotikorik.
- Ustez jatorri biralekoak diren **konjuntibitisetan**.
- **Beheko arnasbideko infekzioetan** komorbilitaterik gabeko heldu immunogaituetan, baldin eta klinikoki pneumoniarik susmatzen ez bada.
- **Sintomarik gabeko bakteriurietan:** haurdun ez dauden emakume premenopausikoak, diabetesa duten pertsonak, adinekoak (instituzionalizatuak edo ez), bizkarrezur-muineko lesioa dutenak edo gernu-kateterrak dituztenak.
- **Maskuriko zunda kronikoa duten pazienteetan ez egin errutinazko profilaxirik** zunda aldatzean. Prozeduran zehar traumatismo-aurrekariak edo aldaketaren ondorengo infekzio sintomatikoa izan dituzten pazienteetan kontuan har daiteke; baita immunodeprimituak edo oinarrizko gaixotasun larria duten arrisku-pazienteetan ere.

BIBLIOGRAFIA

1. The Review on Antimicrobial Resistance. [Tackling drug-resistant infections globally: Final report and recommendations](#). Government of the United Kingdom; 2016.
2. [COUNCIL RECOMMENDATION on stepping up EU actions to combat antimicrobial resistance in a One Health approach](#). Official Journal of the European Union. (2023/C 220/01). [Consulta: noviembre 2023].
3. [Mapas de consumo en salud humana](#). [internet]. Plan Nacional Resistencia Antibióticos. [Consulta: enero 2024].
4. [Latest surveillance data on antimicrobial consumption](#). European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). [Consulta: noviembre 2023].
5. [Recomendaciones sobre prescripción antimicrobiana en Atención Primaria \(adultos\)](#). [internet]. Madrid: AEMPS, Plan Nacional Resistencia Antibióticos; 2017.

Irudia: Freepik.